

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання індивідуальної розрахункової роботи
з дисципліни
«Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції»
для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
усіх форм навчання

Покровськ, 2020

Методичні рекомендації до виконання індивідуальної розрахункової роботи з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» для студентів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування усіх форм навчання [Електронний ресурс] / розроб. А.С. Марина, Л.Л. Катранжи. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 22 с.

Методична розробка містить рекомендації щодо підготовки, організації та виконання індивідуальної розрахункової роботи з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції», зокрема порядок виконання, вимоги до змісту та оформлення, критерії оцінювання та захисту роботи. Рекомендується студентам денної та заочної форми ОС «Магістр» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування при виконанні ними індивідуального завдання з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції».

Розробники: А.С. Марина, к.е.н, доцент;
Л.Л. Катранжи, к.е.н., доцент.

Рецензент: к.е.н., доцент Шилова Л.І., доцент кафедри ЕПР

Відповідальний за випуск: О. Ю. Попова, зав. каф. УФЕБ, д.е.н., професор.

Затверджено навчально-методичним відділом ДонНТУ,
протокол № 6 від 28.01.2020 р.

Розглянуто на засіданні кафедри управління і фінансово-економічної безпеки, протокол № 6 від 28.01.2020 р.

©Марина А.С., 2020
©Катранжи Л.Л., 2020
©ДонНТУ, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАВДАННЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	5
2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	6
3. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ.....	9
4. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	10
5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	155
6. ОЦІНКА ТА ЗАХИСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	18
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	200
ДОДАТОК А Приклад оформлення титульної сторінки	222

ВСТУП

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується поглибленням та зміцненням взаємозв'язків між національними економіками, що передбачає здійснення міжнародних розрахунків. Адже, жодна з країн світу не може самостійно оволодіти всіма останніми досягненнями НТП і відповідати своїм вимогам світового соціально-економічного прогресу. Важливе місце у вирішенні завдань по розширенню інтеграційних зв'язків між країнами світу займають міжнародні фінансові відносини і міжнародні розрахунки (регулювання платежів за грошовими вимогами і зобов'язаннями, які виникають між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності).

Дисципліна «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» входить до складу навчальних дисциплін спеціалізації, вивчення яких має забезпечити у студентів, що навчаються за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування, формування комплексних знань та практичних навичок професійного спрямування. Дана дисципліна має теоретико-прикладний характер. Вона дає змогу студентам оволодіти знаннями особливостей організації міжнародних кредитних і розрахункових операцій у банках, розрахункових операцій у системі міжнародної торгівлі вітчизняних підприємств та міжнародних компаній.

У методичних рекомендаціях в систематизованому вигляді наводяться задачі до самостійного опрацювання та виконання індивідуального розрахункового завдання з курсу «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції», а також перелік теоретичних питань. Розв'язання задач переслідує мету закріпити теоретичні знання, допомогти засвоїти найбільш важливі в практичному відношенні питання.

1. ЗАВДАННЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота студента, як складова його самостійної роботи, є невід'ємною частиною навчального процесу і базою належного засвоєння теоретичного матеріалу та набуття практичних навиків з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції».

Метою індивідуальної роботи є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента та розвиток навичок самостійної роботи.

Робочою програмою дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» передбачено виконання і захист індивідуального розрахункового завдання заданого варіанту, за яке студент максимально може отримати 20 балів, а його виконання є умовою допуску до семестрового контролю (іспиту).

Метою розрахункової роботи є закріплення набутих практичних навичок із здійснення розрахунків по валютним опціонам і ф'ючерсам, організації міжнародних розрахунків за допомогою інкасо і акредитива; використання різних способів страхування валютних ризиків тощо.

Індивідуальні завдання студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Індивідуальні завдання виконується окремо кожним студентом у письмовому вигляді. Оформлену індивідуальну роботу студент подає на кафедру і за відсутності зауважень, допускається до захисту.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Приклад 1. Здійснити розрахунки щодо нарахування та погашення відсотків при користуванні кредитом двома способами, якщо відомо, що кредит взятий на суму 1 000 000,00 дол., виплата основної суми боргу та відсотків здійснюється щоквартально, відсоткова ставка 5,4 % річних, нарахування відсотків здійснюється на залишок боргу.

Розв'язання

Розрахуємо нарахування та погашення відсотків за кредитом лінійним та штафельним способами:

1. Лінійний метод: сума відсотків розраховується окремо для кожної частини кредиту окремо, з дати нарахування кредиту:

$$B = \frac{B * C_p * D}{360 * 100\%}, \quad (1)$$

де B – сума кредиту, що надається за певний проміжок часу, гр. од.,

C_p – відсоткова ставка за кредитом, %,

D – період, за який здійснюється нарахування відсотків, днів.

Розрахунок відсотків за лінійним методом:

$$B_1 = \frac{250000 * 5,4 * 90}{360 * 100} = \frac{121500000}{36000} = 3375 \text{ _дол}$$

$$B_2 = \frac{250000 * 5,4 * 180}{360 * 100} = \frac{243000000}{36000} = 6750 \text{ _дол}$$

$$B_3 = \frac{250000 * 5,4 * 270}{360 * 100} = \frac{364500000}{36000} = 10125 \text{ _дол}$$

$$B_4 = \frac{250000 * 5,4 * 360}{360 * 100} = \frac{486000000}{36000} = 13500 \text{ _дол}$$

$$B_{\text{заг}} = B_1 + B_2 + B_3 + B_4 = 33750 \text{ _дол}$$

Таким чином, виплати фірмою банківській установі щоквартально складуть:

$$\text{I квартал} = 250\,000 + 3\,375 = 253\,375 \text{ дол.}$$

$$\text{II квартал} = 250\,000 + 6\,750 = 256\,750 \text{ дол.}$$

$$\text{III квартал} = 250\,000 + 10\,125 = 260\,125 \text{ дол.}$$

$$\text{IV квартал} = 250\,000 + 13\,500 = 263\,500 \text{ дол.}$$

Загальна сума виплат за рік з урахуванням відсотків складе 1 033 750,00 дол.

2. Штафельний метод: нарахування відсотків здійснюється на залишок основного боргу за час з дати його використання до дати погашення:

$$B_{\text{заг}} = \frac{(1000000 * 90 + 750000 * 90 + 500000 * 90 + 250000 * 90) * 5,4}{360 * 100} = 24637,5 \text{ дол}$$

Загальна сума виплат за рік з урахуванням відсотків складе 1 024 637,50 дол.

Приклад 2. Припустимо, що клієнтові необхідно при отриманні валютних коштів з депозитного рахунку конвертувати їх у гривні. Щоб уникнути валютного ризику, клієнт укладає з банком 26.11.2019 форвардний валютний контракт на суму 500 000 доларів, дата розрахунків за яким настає 26.02.2020, а форвардний період становить три місяці. На дату укладання угоди 26.11.2019 на ринку діяли: спот-курс – 23,505 грн./дол. США; облікова ставка НБУ – 35%; ставка за доларами США – 6,09%. Розрахувати форвардний курс.

Розв'язання

В угоді зафіксовано валютний курс 25,178 грн./дол. США, обчислений за формулою:

$$23,505 * (1 + 0,35 * (90:360)) / (1 + 0,0609 * (90:360)) = 25,178$$

На дату розрахунків 26.11.2015 операція валютного обміну здійснюється за спот-курсом 24,000 грн./дол. США, і клієнт одержує 12000000 грн., а за форвардною угодою банк виплачує клієнтові 589000 грн.:

$$(25,178-24,000)*500000=589000.$$

Отже, загальна сума виплат становить 12 589 000 грн. (12000000+589000), що й означає курс 25,178 грн./дол. США, зафіксований в угоді.

Приклад 3. Банк А купує в банку Б 1 млн доларів США за швейцарські франки за курсом 1,5500. Довга валютна позиція – 1 000 000 дол, Коротка валютна позиція - 1 550 000 франків. Розрахувати крос-курс

Розв'язання

До найбільш активних ринків конверсійних операцій за крос-курсами належать: швейцарський франк до японської єни (CHF/JPY), фунт стерлінгів до швейцарського франка (GBP/CHF), євро до швейцарського франка (EUR/CHF).

Розрахунок значень крос-курсів побудований на використанні курсів цих валют до долара США.

До основних способів розрахунку крос-курсів належать:

1. Розрахунок крос-курсу для валют із прямими котируваннями до долара (тобто долар є базою котирування для обох валют):

$$\text{CHF/EUR} = (\text{USD/CHF})/(\text{USD/EUR}). \quad (1)$$

2. Розрахунок крос-курсу для валют із прямим та оберненим котируванням до долара, де долар є базою котирування для однієї з валют:

$$\text{GBP/CHF} = (\text{GBP/USD}) * (\text{USD/CHF}). \quad (2)$$

3. Розрахунок крос-курсу для валют з непрямыми котируваннями до долара, де долар є валютою котирування для обох валют:

$$\text{GBP/UEUR} = (\text{GBP/USD})/(\text{EUR/USD}) \quad (3)$$

3. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

Індивідуальна розрахункова робота передбачає розв'язання студентом різнопланових завдань з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції». Визначення варіанту відбувається за останньою цифрою номеру залікової книжки студента відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1 – Варіанти індивідуальної розрахункової роботи

Остання цифра номеру залікової книжки	Завдання до виконання	
	Денна форма	Заочна форма
0	1, 3, 9	2, 7, 11
1	2, 8, 10	1, 6, 9
2	1, 4, 11	2, 8, 9
3	2, 3, 10	1, 7, 10
4	1, 5, 9	2, 3, 11
5	2, 4, 10	1, 6, 8
6	1, 6, 11	2, 4, 9
7	2, 5, 7	1, 3, 10
8	1, 7, 9	2, 5, 11
9	2, 6, 10	1, 4, 8

Студенти мають надати розгорнуту відповідь на два з наведених теоретичних питань відповідно до останньої цифри номеру залікової книжки (наприклад, для останньої цифри залікової книжки 1 – питання 1 і 11, для цифри останньої цифри залікової книжки 7 – питання 7 і 17 і т.д.)

1. Паритет купівельної спроможності як основа валютного курсу.
2. Поняття валютної системи та види валютних систем.
3. Сутність валютних операцій. Дати укладання угоди і валютування.
4. Валютні операції «спот». Особливість, мета угод «спот».
5. Термінові угоди, їх сутність та загальна характеристика.
6. Характеристика форвардних угод. Валютування форвардних контрактів.

7. Укладення операції своп.
8. Характеристика валютного ф'ючерса.
9. Роль кредиту в забезпеченні зовнішньої торгівлі, його види, джерела.
10. Методи кредитування та умови платежу при кредитуванні експорту та імпорту.
11. Відкриття та ведення валютних рахунків.
12. Сутність кореспондентських відносин між комерційними банками. Рахунок «лоро», рахунок «ностро».
13. Економічні основи міжнародних розрахунків.
14. Форми міжнародних розрахунків: суть, види, загальна характеристика.
15. Електронні системи міжнародних міжбанківських розрахунків і платежів.
16. Причини валютних ризиків і їх види. Запобігання валютним ризикам.
17. Методи короткострокового кредитування експортера.
18. Види інкасо та їх особливості.
19. Страхування ризику неплатежу і невиконання контракту.
20. Особливості використання стандарту IBAN в банківських розрахунках.

4. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Кондитерська фабрика розраховується з Гданським маслозаводом за допомогою акредитивної форми розрахунків. Угодою між ними передбачено безвідзивний акредитив на суму 1200 тис. грн. 10 квітня фабрика звернулася до комерційного банку «Кредит» з проханням відкрити

непокритий акредитив. Кореспондентським договором між банком-емітентом та виконуючим банком за авізування та інші операції з акредитивом передбачено комісійні у розмірі 0,1%. Після перевірки всіх необхідних документів кондитерської фабрики, комерційний банк «Кредит» відкрив їй непокритий гарантований акредитив для здійснення розрахунків із Гданським маслозаводом.

18 квітня банк-емітент отримав від виконуючого банку реєстр документів на 1200 тис. грн. та інші передбачені умовами акредитива документи. На поточному рахунку кондитерської фабрики залишок коштів на 18 квітня становив 300 тис. грн.

1. Вкажіть переваги та недоліки акредитивної форми розрахунків для імпортера.
2. Складіть схему розрахунку за допомогою акредитиву.
3. Заповніть пакети документів банківських установ, що є учасниками розрахунків:
 - а) Рахунки-фактури.
 - б) Страхового полісу або сертифікату на 110% від суми рахунку-фактури.
 - в) Автодорожньої накладної.
 - г) Сертифікату походження в 1 оригіналі і 1 копії.
 - д) Сертифіката якості, виписаного заводом-виробником; пакувального листка.

Завдання 2. Згідно контракту №222 від 20.01.2020 німецька фірма Alfa зобов'язується відвантажити ПАТ «Ласунчик» до 7 травня 2020 р. 30 тон ковбасних виробів за ціною 2250 EUR за тону автомобільним транспортом на умовах СІР Львів. Часткові відвантаження і перевантаження заборонені. Розрахунок за доставлену продукцію проводяться за допомогою інкасо до 7 липня 2020 року.

Реквізити сторін:

Alfa	ПАТ «Ласунчик»
Theater str.15, P.O./Box 1385 D-5100 Achern, Germany DE89370400440532013000 Commerzbank, Germany	252047 Львів, вул. Драгомицького 15, Україна UA963052990000004149123456789 Приватбанк, Україна

1. Вкажіть переваги та недоліки інкасової форми розрахунків для експортера.
2. Складіть схему розрахунку за допомогою інкасо.
3. Заповніть пакети документів банківських установ, що є учасниками розрахунків:
 - a) Рахунки-фактури.
 - b) Страхового полісу або сертифікату на 110% від суми рахунку-фактури.
 - c) Автодорожньої накладної.
 - d) Сертифікату походження.
 - e) Сертифіката якості, виписаного заводом-виробником в 1 оригіналі; пакувального листка.

Завдання 3. Комерційний банк «Дніпро» уклав договір авалю з векселедавцем – деревообробним комбінатом (ДОК). Угодою передбачається, що аваліст несе відповідальність за платіж за простими і переказними доміцильованими вексями строком не більш як 3 місяці від моменту пред'явлення. Аваліст гарантує в разі невиконання (часткового виконання) векселедавцем зобов'язань за такими вексями (табл. 1) оплатити на вимогу векселедержателя суму неоплачених векселів, пеню в розміні 5 % починаючи від дня строку платежу на суму неоплачених векселів, а також витрати, пов'язані з невиконанням вексельних зобов'язань.

Векселедавець, у свою чергу, бере на себе зобов'язання заплатити банку комісійну винагороду за надання авалю у розмірі 1,5% від вексельної суми протягом трьох календарних днів після укладення договору авалю.

Зазначені щойно векселі надійшли до банку 5 квітня. Комісійну винагороду ДОК перерахував банку у вівторок 12 квітня.

При настанні терміну платежу векселі №1 та №2 були погашені векселедавцем, а за векселем №3 векселедержателем був здійснений протест щодо неплатежу.

Таблиця 1 – Боргові зобов'язання

Види векселів	Сума		
	I варіант	II варіант	III варіант
№ 1 простий вексель	1000 тис. грн.	100 тис. грн.	900 тис. грн..
№ 2 переказний вексель	1000 тис. грн.	850 тис. грн.	1000 тис. грн.
№ 3 переказний вексель	1100 тис. грн.	1250 тис. грн.	1200 тис. грн.

Завдання 4. СП ТОВ «Українська фінансова лізингова компанія» надає на умовах лізингу високотехнічне обладнання вітчизняного виробництва. Умови лізингу: вартість об'єкту лізингу – 1000 тис. грн, амортизаційні відрахування – 10% річних, термін лізингу – 5 років, плата за кредит – 20% річних, авансовий платіж – 5% від загальної вартості техніки; лізингова маржа – 3% від загальної суми договору, плата за страхування ризиків у лізингових платежах – 6%. Лізингові платежі виплачуються рівними частинами 1 раз на рік. Інфляція становить 12% на рік. Розрахувати лізингові платежі та визначити їх теперішню вартість. Визначити, що для лізингоодержувача буде вигідніше: взяти майно в лізинг за вищенаведеними умовами чи одержати кредит під купівлю майна. Умови кредитування: термін – 5 років, початковий внесок – 20% від загальної вартості обладнання, плата за кредит – 24% річних, платежі щомісячні, кредитування здійснюється під заставу обладнання, що купується, тому обладнання підлягає страхуванню – 5% у момент укладання кредитної угоди.

Завдання 5. Визначити номінальну вартість 10 векселів, що підлягають форфейтуванню, якщо вартість товару – 800 тис. дол., щорічний відсоток

форфейтування – 12%, а термін погашення – 5 років. Векселі мають різну номінальну вартість.

Завдання 6. Визначити облікову вартість векселя, якщо його номінальна вартість становить 500 тис. грн., відсоток за кредитом – 24%, від моменту купівлі до моменту погашення залишилося 150 днів, кількість днів відстрочки за даним векселем становить 180 днів.

Завдання 7. Обчислити приблизний прибуток за набором із 10 векселів, кожен з яких номінальною вартістю 200 тис. дол. та купівельною вартістю 89 тис. дол., якщо середньозважений термін погашення векселів – 3 роки.

Завдання 8. А) Розрахувати крос-курс EUR/USD на основі даних:

$$\text{CHF/USD} = 1,0168 - 1,0417$$

$$\text{CHF/EUR} = 0,9358 - 0,9574$$

В) Розрахувати крос-курс GBP/USD на основі даних:

$$\text{CHF/USD} = 1,0168 - 1,0417$$

$$\text{GBP/CHF} = 1,2348 - 1,2608$$

Завдання 9. Розрахувати курс національної валюти до фунта стерлінгів, використовуючи індекс купівельної спроможності, якщо відомо: приріст фізичного ВВП за рік становив 1,2%; індекс цін в країні – 1,20; приріст фізичного ВВП у Великій Британії становив 2,6%, індекс цін – 1,02.

Завдання 10. Спот-курс EUR/USD дорівнює 1,1017 – 1,1722. Відсоткові ставки на грошовому ринку дорівнюють:

- за депозитами у EUR – 5,2%
- за кредитами у EUR – 7,5%
- за депозитами у USD – 3,6%
- за кредитами у USD – 5,0%

Термін форвардної угоди становить 6 місяців, а термін відсоткового року – 360 днів. Визначити форвардну маржу та курс «аутрайт».

Завдання 11. Фірма «УкрБуд» через 3 місяці очікує платіж у сумі USD 500 тис. і хоче запобігти валютному ризику через купівлю опціону з ціною виконання 24,75 грн за долар США.

1. Який опціон використовується в даній угоді?
2. Чому дорівнює вартість опціону, якщо премія становить 0,15 грн за долар США?

Визначити прибутки (збитки) фірми при зміні курсу на момент виконання угоди до 24,15 грн за долар США, чи вигідною буде така угода фірмі?

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Структура індивідуального завдання: титульна сторінка; основна частина; список використаних джерел (відповідно до ДСТУ 80302:2015); додатки (за наявності). Зразок титульної сторінки наведено у додатку А. Наприкінці роботи слід навести перелік джерел інформації (не менше п'яти), використаних при написанні теоретичних питань індивідуального завдання. Основний текст роботи має відповідати вимогам Національного стандарту України «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки: Структура та правила оформлювання. ДСТУ 3008:2015».

Текст роботи повинен бути виконаний у вигляді комп'ютерного набору на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм). Шрифт Times New Roman, 14 кегль, інтервал – 1,5; береги: верхній, нижній – 2 см, правий – 1,5 см; лівий – 3 см, абзацний відступ 1,25 см.

Спочатку наводиться текст завдання, потім – необхідні обчислення, розрахунки та висновки, отримані при розв'язанні завдань. При розв'язанні завдань розрахункової роботи необхідно наводити методику розв'язання, а отримані результати супроводжувати наочним ілюстративним матеріалом.

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. За потреби під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст). Ілюстрація позначається словом «Рис.», яке разом із назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад, «Рис. 5 – Основні характеристики валютних операцій». Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією.

Ілюстрації розміщуються з вирівнюванням по центру сторінки без абзацного виступу. Приклад оформлення рисунку:

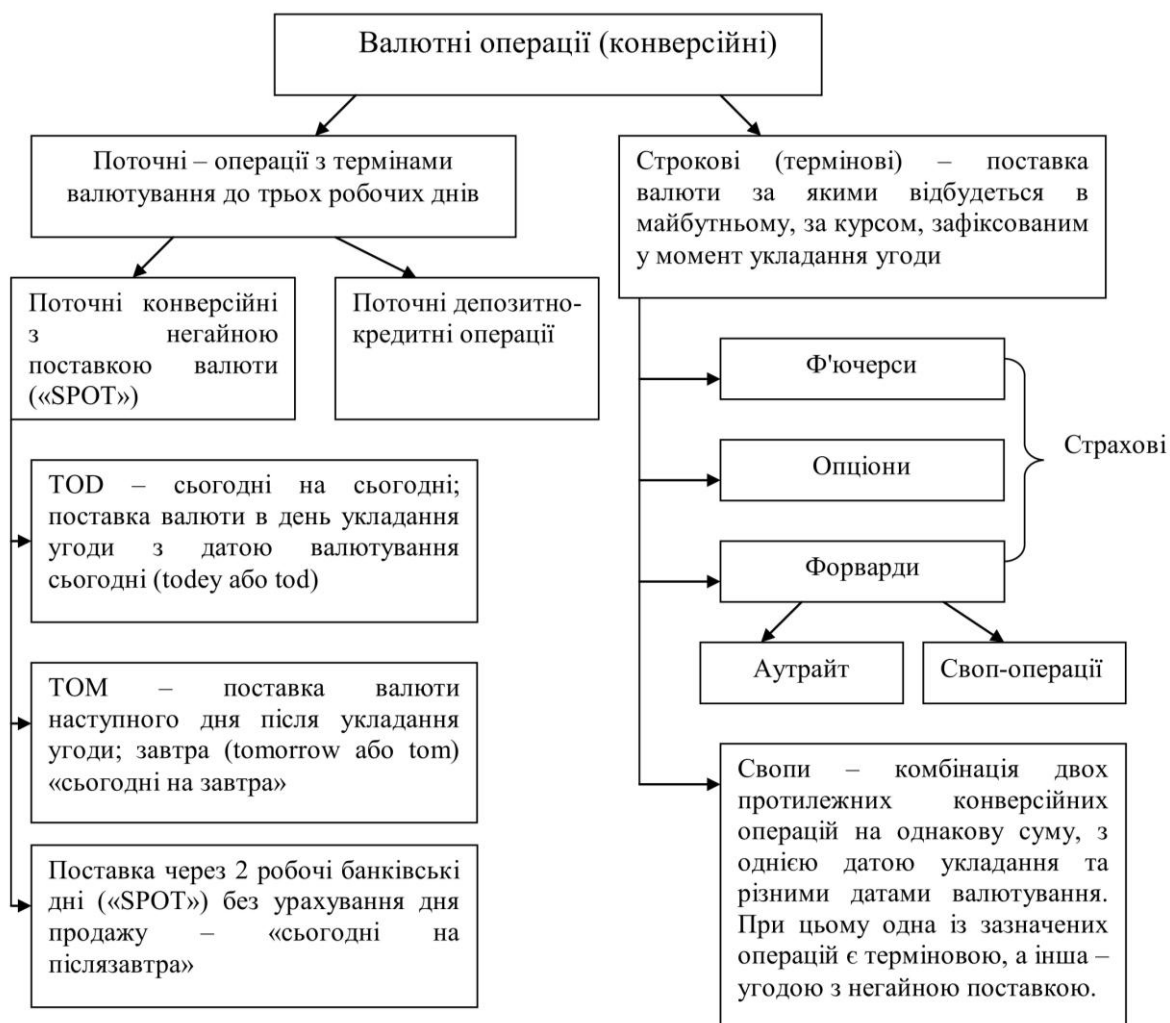

Рис. 5. – Основні характеристики валютних операцій [8, с. 125]

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи. Назва таблиці складається зі слова «Таблиця», її

порядкового номера та безпосередньо назви, яка стисло відбиває зміст наведених у ній даних. Повну назву таблиці вказують один раз над таблицею зліва з абзацним відступом. У разі переносу частини таблиці на наступну сторінку над нею з абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці Х» або «Кінець таблиці Х», де Х – номер таблиці. Таблиці нумеруються арабськими цифрами підряд.

Заголовки та дані таблиці можуть бути виконані через один інтервал, шрифтом Times New Roman, 12 кегль. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки граф указують в однині. Таблиці відокремлюються від основного тексту одним абзацним відступом з обох сторін. Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 1. – Показники соціально-економічного розвитку України у 2008–2018 рр., млн дол. США

Рік	Державний борг України						ВВП, млн дол. США		
	внутрішній	зовнішній	сукупний	приріст		% ВВП	значення	приріст	
				абс.	%			абс.	%
2014	31002,6	38792,2	69794,8	-3283,4	-4,5	53,0	131805	-51505	-28,1
2015	22060,2	43445,4	65505,6	-4289,2	-6,1	72,3	90615	-41190	-31,3
2016	25366,2	45604,6	70970,8	5465,2	8,3	76,1	93270	2655	2,9
2017	27315,8	48989,4	76305,2	5334,4	7,5	68,0	112154	18884	20,2
2018	27860,5	50462,5	78323	2017,8	2,6	59,9	130832	18678	16,7

Джерело: складено і обчислено авторами за даними [7].

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище та нижче кожної формули або рівняння потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Формули та рівняння в роботі слід нумерувати порядковою нумерацією. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Пояснення значень

символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони наведені у формулі чи рівнянні. Перший рядок пояснення починають словом «де» без двокрапки і без абзацу. Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції. Приклад оформлення формул:

Формула Блека-Шоулза для опціонів Call на акції без дивідендів:

$$P_c = N(d_1)P_s - E^{RT} N(d_2) \quad (6)$$

де P_c – вартість опціону call;

P_s – поточна ринкова ціна базового активу;

E – ціна виконання опціону;

R – річна ставка нарахування відсотка на активи без ризику, який нараховується безперервно;

T – час до закінчення опціону в частках року (або $T = 360 t$, де t - число днів, що залишилися до виконання опціону).

6. ОЦІНКА ТА ЗАХИСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

При виставленні оцінки за індивідуальну розрахункову роботу враховуються дві складові: зміст та якість роботи та її захист. Відповідно до робочої програми з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції» бали розподіляються наступним чином:

Пояснювальна записка	Захист роботи	Максимальний бал
до 15	до 5	20

Таблиця 15 – Критерії пояснювальної записки

№	Критерій	Бали
	Оцінювання змісту та якості роботи	
1	Оформлення роботи відповідає вимогам.	5
2	При розв'язанні завдання чітко та ясно надані правильні та грамотні відповіді з використанням відповідної термінології та символіки в необхідній логічній послідовності. Наведено логічну послідовність розв'язання задачі. Приведені необхідні розрахунки. Наведені графіки та залежності, які пояснюють отримані результати. Зроблені висновки за результатами розрахунків.	6
3	При відповіді на теоретичні питання надані правильні та грамотні відповіді з використанням відповідної термінології та символіки в необхідній логічній послідовності.	4
	Оцінювання захисту роботи	
4	Демонстрація розуміння методики розв'язання завдань розрахункової роботи, володіння практичними аспектами застосування окремих методик для вирішення поставлених завдань	3
5	Відповідь на запитання викладача	2
	Всього за результатами рецензування	20

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України. – К. : Кондор, 2004. – 208 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010. – К. : Преса України, 2010. – 472 с.
3. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №1.
4. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 за N 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31.
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51.
6. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1998 р. за №710/ВР зі змінами та доповненнями. В редакції Закону № 2393-VI від 01.07.2010 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 38.

Підручники, навчально-методичні посібники

7. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : навч. посіб. / Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, О.І. Печенка та ін. – Харків : Вид-во «Форт», 2016. – 240 с.
8. Бурковська, А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. / А.В. Бурковська, Т.І. Лункіна. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – 247 с.

9. Шемет, Т.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. / Т.С. Шемет, А.М. Коряк, О.М. Дибя ; [за заг. ред. Т.С. Шемет] ; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2009. – 348 с.

10. Бутук, О.І. Валютно-фінансові відносини : навч. посіб. / О.І. Бутук. – К. : Знання, 2006. – 349 с.

Допоміжна

11. Руденко, Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції : підручник / Л.В. Руденко. – К. : ЦУЛ, 2007. – 632 с.

12. Михайлів, З.В. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції : навч. посіб. / З.В. Михайлів, З.П. Гаталяк, Н.І. Горбаль. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту Львів. політехніка, 2004. – 244 с.

13. Мозговий, О.М. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / О.М. Мозговий, Т.Є. Оболенська, Т.В. Мусієць. – К. : КНЕУ, 2005. – 557 с.

14. Зимовець, В.В. Фінансове посередництво / В.В. Зимовець, С.П. Зубик. – К. : КНЕУ, 2004. – 288 с.

Інформаційні ресурси

15. Інформаційний фінансовий сервер – <http://www.investfunds.com.ua>.

16. Український фінансовий сервер – <http://www.ufs.com.ua>.

17. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку – <http://www.ssmc.gov.ua>.

18. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг – <https://www.nfp.gov.ua/>.

ДОДАТОК А
Приклад оформлення титульної сторінки

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра управління і фінансово-економічної безпеки

ІНДИВІДУАЛЬНА РОЗРАХУНКОВА РОБОТА
з дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції»

Виконав студент IV курсу гр. ФІКзм-18
Попов Володимир Олександрович

Перевірів: к.е.н., доцент Марина А.С.

Оцінка за розрахункову роботу

_____ (_____ балів),

у т.ч.:

_____ балів за захист

Дата захисту _____

Покровськ, 2020